

MINNESANTECKNINGAR

Naturvårdsgruppen

Tid: 2014-03-12 kl. 17.30–19.30

Plats: Tripp, Juneporten

Närvarande: Hans Paulsson, Hembygdsrörelsen
P-O Gustafsson, LRF Jönköpings kommungrupp
Pia Larsson, Naturskyddsföreningen Jönköping
Thor Ahlstrand, Rocksjögruppen/Gräna skogsgrupp
Lennart Öhman, SNF Bankeryd/Friluftsfrämjandet
Bengt Ohlsson, Naturskyddsföreningen Huskvarna-Gräna
Anna Madsen, Rocksjögruppen
Kerstin Pihlkvist, Naturskyddsföreningen Bankeryd

Helen Bjurulf, Stadsbyggnadskontoret
Dag Fredriksson, Stadsbyggnadskontoret (ordförande)
Marie Andersson, Miljökontoret
Eva Göransson, Miljökontoret
Lisa Bergström Fritid Jönköping
Per König, Stadsbyggnadskontoret (sekreterare)

1. Fastställande av dagordning

Dagordningen godkändes med följande ändringar och tillägg till punkten "Övrigt":

- Punkt 4 utgår eftersom inga åtgärder finns att redovisa och ingen från Tekniska Kontoret finns närvarande.
- Thor Ahlstrand (TA) ville lägga till två övriga frågor:
  - Diket vid vägen förbi John Bauers Park
  - Dränering av dammar vid järnvägen vid Rocksjön
- Kerstin Pihlkvist (KP) ville få svar på frågan om sopsortering vid friluftsanläggningar.

2. Föregående protokoll

Inga kommentarer framfördes om föregående mötesprotokoll. Dock kvarstår frågorna från föregående möte obesvarade. Detta bör rättas till inför nästa möte ansåg Bengt Ohlsson (BO).

Statistik från tidigare möten med Naturvårdsgruppen har redovisats och Dag Fredriksson (DF) betonade att Fältbiologerna och Jägarförbundet har var sin plats men inte på länge har deltagit i mötena.

3. Guidningar i naturen (Helen Bjurulf)

Helen Bjurulf (HB) redovisade listan över de guidningar i naturen som i år utgör underlaget för kommunens broschyr. Hon kostaterade att det var nionde året det gjordes. Första gången dock utan tryckt material, så årets upplaga är den åttonde. Programmet innehåller 75 punkter. BO sade sig sakna veckodagar för de olika arrangemangen, men HB hänvisade till layoutskäl och att arbetet nu ligger utlagt på en ny informatör.

4. Skogs-, reservats- och parkåtgärder (utgår)

5. Aktuella naturvårdsärenden (Dag Fredriksson)

- **Naturpärlor.** DF delade ut boken Naturpärlor till de föreningsrepresentanter som tidigare inte fått något exemplar. Till de som inte deltagit på de två första mötena i år kommer den att skickas ut.
- **Lågexploaterade områden.** DF redovisade med hjälp av kartor de områden i kommunen i den nya översiktsplanen som identifierats som oexploaterade eller lågexploaterade. De har tagits fram genom att buffrar har gjorts runt bullrande verksamhet, tätorter, bostadshus, byggnader, vägar, projekterade och byggda vindkraftparker mm. Syftet är att en del av dem även i fortsättningen ska vara lågexploaterade, för att få till stånd de "ostörda" eller "tysta" områden som så ofta efterfrågas. Ambitionen är att peka ut 5-10 områden. Normal "användning", t.ex. skogsbruk ska dock givetvis få pågå. Det kan konstateras att dessa områden ligger i kommunens ytterområden med en klar förskjutning åt väster. Detta är naturligt med tanke på den stora areal myrmark som finns i väster och att de flesta tätorter ligger inne i kommunen. Ingen jordbruksmark har fallit ut i de identifierade områdena. DF noterade att områdena ibland sammanfaller med de områden där man planerar för vindkraftverk, liksom att de ofta i Naturvårdsprogrammet betecknats med höga natur- och friluftsvärden. En del kommer också att pekas ut som lämpliga för vindbruk.

BO markerade att tendensen att vindkraftsutbyggnaden sker i östra utkanten av kommunen, liksom att hoten mot höga naturvärden i väster kommer från torvbrytningsföretag, som väljer nya områden allteftersom de får nej på sina ansökningar. DF kommenterade att det gällde att inventera naturvärden i dessa våtmarker innan exploatörerna hinner ansöka om tillstånd för torvbrytning, för att ligga ett steg före i bedömningen. Sedvanligt remissförfarande om de lågexploaterade områden kommer att ske när förslagen offentliggjorts. Pia Larsson (PL) undrade om det fanns någon vindbruksplan för kommunen men DF svarade att endast en policy finns där enskilda områden där vindbruk förespråkas inte finns utpekade. PL hänvisade till Nässjö kommuns arbete där man identifierat områden som intressanta för vindbruk. DF sa att det kommer att göras i arbetet med den nya översiktsplanen. BO hävdade att det redan byggts så mycket att planerna redan uppfyllts och att ett moratorium vore önskvärt.

- **Vindpark Örserum.** BO menade att vindkraftverken vid Örserum borde flyttas mer in mot skogsmarken. DF visade då med kartor hur planerna förändrats i enlighet med kommunens argument så att de numera reducerats i antal från 17-18 stycken ner till 12 efter första remissomgången. Kommunen har i det senaste remissyttrandet sagt att det planerade verket nära naturpärlan Lönnemålen och sjön Lången där det finns häckande fiskgjuse är illa placerat och inte borde byggas. Kommunen hade också synpunkter på andra verk vid vandringsleden John Bauerleden mellan Örserum och den planerade vindparken. Beslut fattas av Miljöprövningsdelegationen i Östergötland, till vilket bl.a. även Länsstyrelsen i Jönköping yttrar sig.
- **Riksintresse friluftsliv.** Länsstyrelsen har på uppdrag av Naturvårdsverket att omvärdera och föreslå nya riksintressen för friluftsliv som finns i länet. I ett förslag som diskuterades med kommunen föreslogs hela Dumme mosse inklusive Hallbystugans område och Axamo som nytt möjligt riksintresse. Kommunen invände mot att Axamo och Hallbyområdet skulle ingå p.g.a. de bullerstörningar

som finns och Länsstyrelsen svarade då med att inte gå vidare heller med Dumme Mosse, vilket synes inkonsekvent. Mötet tyckte att allt skydd som kan ges också bör ges åt Dumme Mosse, även delar som ligger utanför reservatsområdet. Området är idag riksintresse för naturvård. Inte heller Taberg, Vättern, vandringslederna eller Östra Vätterbranterna, som föreslagits, ville Länsstyrelsen av olika skäl peka ut. Flera på mötet ställde sig frågande till Länsstyrelsens slutsatser.

- **Stadsparken.** Planavdelningen, stadsbyggnadskontoret, har gett i uppdrag att inventera naturvärden i ett område runt Stadsparksvallen för att utreda möjligheterna för ett framtida arenabygge och DF visade med en karta vilket område det gällde (**bifogas** minnesanteckningarna). Likaså skulle inventering göras vid den tänkta förskolan vid Mariebo, vilket också redovisades på karta. Båda områdena innehåller träd av varierande värden, i förskoleområdet med lägre värden, i Arboretum i Stadsparken med större. För att värdera skadan av borttagna träd finns olika modeller utarbetade, där man extrapolerar från de träd som finns till salu av mindre dimensioner i plantskolor. Enbart i förskoleområdet skulle träden då, enligt en av SLU/Alnarp framtagna metod där Jönköpings kommun medfinansierat arbetet, värderas till 16 miljoner kronor. Eva Göransson (EG) påpekade att det går en väg rakt igenom området samt att det är mycket sankt och tidvis översvämmas. DF sa att vägen kommer att flyttas norrut och att det konstaterats att Tekniska Kontoret har identifierat området som sumpigt p.g.a. källflöden i området. Istället för en nybyggd förskola där har istället förslaget att göra om Ida skola till förskola dykt upp. Tekniska Kontoret har då hävdats att det skulle bli en alltför dyr renovering för att möta kraven. Några andra planer för byggnaden finns dock inte. Likaså nämndes att den kunde byggas i söder i anslutning till Jordbrovallen men då invändes mot att det finns förorenade jordmassor i området som kräver sanering. PL frågade vilket det formella skyddet för Stadsparken var och DF svarade att något sådant inte fanns, ingen detaljplan heller. Delar av Stadsparken har tidigare varit riksintresse för kulturmiljö men är det inte i dagsläget. Naturvärdena finns däremot beskrivna i Naturvårdsprogrammet och har högsta klass och stora delar av parken är nyckelbiotopklassad, t ex områden med äldre tallmiljöer. Skogsskötseln i kommunen är miljömärkt (FSC och PEFC) vilket innebär att åtgärder som görs i nyckelbiotoper som inte finns i skogsskötselplanen måste rapporteras.

Dock har nu ett arbete inletts för att vidga parkens innehåll, där flera aspekter ska fokuseras. PL kommenterade att det mest handlade om lekytor och belysning, inte så mycket naturvärden. Vidare sa hon att det fanns träd planterade till minne av framstående personer, t.ex. politiker som kanske inte så lätt tas bort. P-O Gustafsson (POG) nämnde dyrbara och ovanliga träd som också fanns där. Anna Madsen (AM) ville gärna se en ordentlig trädvärdering i delen av arboretet som kan komma att påverkas och DF skulle försöka ta fram det. TA ställde sig mycket frågande till planerna för en ny arena som kommer att bli mycket kostsam för skattebetalarna.

- **Kanotled i Tabergsån** (Lisa Bergström, LB). Uppföljning av kanotled Tabergsån. En ny kanotled, drygt 5 km, kommer att anordnas i Tabergsån från Bårarpsbron till Jordbron nära utloppet i Munksjön. På sikt kommer också de gamla järnvägsbroarna vid utloppet att tas bort. LB visade ett bildspel från en paddeltur i Tabergsån och påvisade att all död ved som kapats för framkomlighetens skull fortfarande finns kvar i sin vattenmiljö. Detta var ett krav från Länsstyrelsen vid samrådet enligt Miljöbalken 12:6. Arbetet med öppning av trädbråtarna som spärrat ån på ett tiotal ställen är färdigt. Det enda som återstår är att iordningställa några grill- och iläggingsplatser. POG undrade om kommunen var ägare till marken ner

mot ån, men svaret från DF blev nekande. Det finns 2-3 privata markägare, företaget Tolust samt två privata markägare, men alla hade ställt sig helt positiva till initiativet, som ursprungligen kommit från Stråga Fritidsgård på Gråshagen. PL undrade om de sett spår av bäver eller utter. LB svarade att det fanns färskare spår av bäver och att man har kunskap om att utter finns i området. Hans Paulsson (HP) var bekymrad över hur paddlandet kunde påverkas av både högt och lågt vattenstånd i ån.

- **Friluftsprogrammet.** LB redovisade läget för friluftsprogrammet som ska antas av kommunfullmäktige inom kort. Men hade begärt utökad remissförfarande och inbjudit föreningar och samverkansparter att yttra sig. En sammanställning över de yttrande som inkommit **bifogas** minnesanteckningarna. Hon ville också sprida information om en workshop som ska hållas den 23 april. Inbjudan kommer och målet är att "docka" andra aktiviteter till friluftsprogrammet. Slutligen visade LB ett bildspel "Levande Park 2015-" om förnyelsen av stadsparken från Jenny-My Ljungqvist Eliasson.

6. Frågor från naturvårdsgruppen till politiker den 23 april – nästa möte

DF uppmanade mötet att skriva frågor till de politiker som bjudits in till naturvårdsgruppens nästa möte den 23 april. Politiker från fyra nämnder bjuds in, Miljönämnden, Stadsbyggnadsnämnden, Tekniska nämnden och Fritidsnämnden.

7. Fältmöte

Den 11 juni hålls vårens sista möte med naturvårdsgruppen och som vanligt är det tänkt att bli ett fältmöte. Platsen är ännu inte bestämd, så det finns chans att påverka, men planerna går i riktning mot några kommande naturreservat, Hägeberg-Granbäck, Vattenledningsområdet eller Huskvarnabergens förlängning.

8. Övriga frågor

- **Dike vid John Bauers park.** TA ifrågasatte den asfaltering och det breda dike som gjorts vid "smitvägen" vid John Bauers Park. Han undrade om det inte var tillståndspliktigt att anlägga ett dike som riskerar att leda vatten in i parken. Det är inte bara Rocksjön i sig som har höga naturvärden, det finns dammar med höga biologiska värden och andra skyddsvärda miljöer där. Marie Andersson (MA) sa att hon tittat på det och tyckt att det såg acceptabelt ut ur miljösynpunkt och att vägdiken inte behöver tillstånd. De görs enligt en rutinmodell från tekniska kontoret. TA lät sig inte nöjas utan han ansåg att det måste finnas en konsekvensbeskrivning vid sådana åtgärder. Han ifrågasatte också om det alls fanns tillstånd att göra en sådan standardhöjning av vägen utan att det först skedde en prövning och fick medhåll av AM. MA sa att hon förutsatte att det getts vederbörliga tillstånd. AM tyckte att det som gjorts var en olaglig åtgärd och hade kontaktat Ann-Mari Nilsson i frågan. POG undrade om inte den deponi som finns i området påverkas av diket och kan leda förorenat vatten ut i parken och i förlängningen ner i sjön. Diket är långt kanske 300 m och då blir påverkan större. DF hävdade att det troligen bara var vatten från vägen som avleds via diket men AM vidhöll att även detta vatten leds ut i parken. TA fyllde i att i och med standardhöjningen har trafikintensiteten ökat väsentligt och nu utgör även en trafiksäkerhetsrisk.
- **Glansskivsnäcka vid Rocksjön.** TA anmärkte på att de rör som lagt vid våtmarksområdet intill järnvägen på östra sidan av Rocksjön ligger alldeles för lågt och är av för grov dimension. Där finns populationer av glansskivsnäcka som varit i

ostörd miljö under lång tid. Nu riskerar de att sköljas ut i Rocksjön vid högvatten och därmed äventyras populationerna. DF gav inget svar men frågan har behandlats på möte i höstas.

- **Miljöpris och naturvårdspris.** EG påminde om att nomineringstiden för miljöpriset och naturvårdspriset går ut sista mars och att det lätt går att anmäla via ett formulär på kommunens hemsida. 3-5 välformulerade meningar räcker, enligt EG.
- **Svar om åtgärder från tekniska kontoret.** Det konstaterades att svar ej getts från tekniska kontoret angående frågor som togs upp på förra mötet och att det vid kvällens möte dessutom tillkommit nya. DF ska påminna om detta.
- **Sophantering i friluftsområden.** KP ställde på förra mötet frågan om inte friluftsstugorna, bl.a. Nyarpsstugan i Bankeryd, kunde hantera sina sopor bättre, dvs sopsortera, och om det inte fanns någon tillsynsfunktion på dessa. EG hävdade att de var att betrakta som privatbostäder och att de väljer själva hur de vill sortera sina sopor. KP beklagade att det inte fanns möjlighet att ha en tillsyn och få till en bättring. Hon har bevittnat hur sopor i stor mängd slängs helt osorterat, bl.a. matavfall, glas och metall.
- **Ärenden till Naturvårdsgruppens möten.** DF påpekade att om det finns ärenden som inte aviserats i dagordningen så är det nödvändigt för att få relevanta svar att dessa aviseras innan mötet så berörda kan undersöka saken i förväg.

9. Ordföranden förklarade mötet avslutat.

Jönköping den 14 mars 2014

Per König, sekreterare

036-10 24 52

per.konig@jonkoping.se

Dag Fredriksson, ordförande

036-10 52 42

dag.fredriksson@jonkoping.se